

Les sources manuscrites de la théorie de la musique
(S. IX-XVI)

Firenze, Biblioteca nazionale (*I-Fn*)

II I 406 (Magliab. XIX 19), f. 5r-v

Transcription : Christian Meyer

(déc. 2000 – rév. nov. 2017)

5r

¹Incipit rude documentum tonorum sed valde utile est hiis qui intelligunt *Octo sunt toni, scilicet primus* etc.

²De octo tonis quatuor sunt principales et quatuor collaterales. Principales sunt scilicet primus, tercius, quintus et septimus. Collaterales sunt scilicet secundus, quartus, sextus et octavus.

³Omnis cantus primi toni potest ascendere a finali corda que dicitur ·D·solre usque ad nonam cordam que dicitur ·e·lami. In regula potest autem descendere usque ad quartam cordam que dicitur ·A·re. Et in multis locis invenitur huiusmodi cantus. ⁴Omnis cantus secundi toni potest ascendere a finali corda que dicitur ·D·solre usque ad quintam cordam que dicitur Gammaut.

⁵Omnes alii cantus principalium similimodo ascendunt et descendunt a suis finalibus cordis sicut et [secundus tonus et] cantus toni primi. ⁶Cantus vero tonorum collateralium similimodo ascendunt a suis finalibus cordis sicut et secundus tonus.

⁷Quattuor sunt littere finales et tres afinales. Finales sunt scilicet ·D·solre, ·E·lami, ·F·faut, ·G·solreut. Afinales sunt scilicet ·a·la-mire, ·c·solfaut, ·d·lasolre. ⁸Omnis cantus primi et secundi toni in ·D·solre finitur. Secundus vero tonus quandoque in ·A· finitur,

⁴ ad quintam] ad sextam *cod.*

tercius et quartus in ·E·. Quartus vero tonus quandoque in ·A· finitur. ⁹ Omnis cantus quinti et sexti in ·F· finitur, sed aliquando sexti in ·C· finitur. Omnis cantus septimi et octavi toni in ·G· finitur.

¹⁰ Omnis antiphona que finitur in *re* cuius *seculorum* incipit in *la* primi toni est. Omnis antiphona que finitur in *re* cuius *seculorum* incipit in *la* primi toni est. Omnis antiphona que finitur in *re* cuius *seculorum* incipit in *fa* secundi toni est. Omnis antiphona que finitur in *mi* cuius *seculorum* incipit in *fa* tercii toni est. Omnis antiphona que finitur in *mi* cuius *seculorum* incipit in *mi* quarti toni est. Omnis antiphona que finitur in *ut* cuius *seculorum* incipit in *sol* per b molle quinti toni est. Omnis antiphona que finitur in *fa* cuius *seculorum* incipit in *ut* sexti toni est. Omnis antiphona que finitur in *ut* cuius *seculorum* incipit in *sol* septimi toni est. Omnis autem que finitur in *ut* cuius *seculorum* incipit in *fa* octavi toni est, sicut continetur in versibus in quibus continentur :

¹¹ Primus cum sexto *fa sol la* semper habeto

¹² Tercius et octavus *ut re fa* sicque secundus

¹³ *La sol la* quartus *ut mi sol* sit tibi quintus.

¹⁴ Septimus *fa mi fa sol* sic omnis esse recordor.

¹⁵ Septimus et primus cum sexto sic mediantur :

¹⁶ *Fa mi re mi*. Quintus octavus sicque secundus :

¹⁷ *Fa sol fa*, sed tercio *sol fa fa mi fa* dans.

¹⁸ *Ut re mi re* quartus cum mediabit habet.

¹⁹ Finit in ·E· vel in ·A· primus tonus atque secundus

²⁰ Tercius et quartus in ·b· vel in ·E· relocatur

²¹ Et quandoque per ·a· quartum finire videbis.

²² Quintus in *fa* vel in ·C· nec sextus ab hoc removetur.

²³ Septimus octavus in *sol la* ·G· requiescunt.

⁹ in ·c·] in ·f· *ante corr.*

²⁰ relocatur] re loquatur *cod.*

- ²⁴Octo *seculorum* primus generalia servat
²⁵Sed quidam dicunt quod plurima debet habere
²⁶Et tantummodo duo demonstrat norma secundi.
²⁷Tercius et quartus sex quisque tenet neque plurima.
²⁸In quinto tria sunt sextus tantum tenet unum.
²⁹Septimus in quinque finitur iure moderno.
³⁰Sic tenet octavus inter tantummodo quinque.